

Запорізька гімназія №71 з поглибленим вивченням іноземної мови
Запорізької міської ради Запорізької області

**ІНСТРУКЦІЯ З ОП № 10.11
ДЛЯ ЛАБОРАНТА КАБІНЕТУ ФІЗИКИ**

Місце видачі: Запорізька гімназія №71 з поглибленим вивченням іноземної мови
Запорізької міської ради Запорізької області

Запорізька гімназія №71 з поглибленим вивченням іноземної мови
Запорізької міської ради Запорізької області

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом по Запорізькій гімназії №71
№07 від 09.01.2019

**ІНСТРУКЦІЯ З ОП №10.11
ДЛЯ ЛАБОРАНТА КАБІНЕТУ ФІЗИКИ**

1. Загальні положення

- 1.1. Даня інструкція є нормативним документом в межах Запорізької гімназії №71.
- 1.2. Даня Інструкція розроблена на виконання Закону України № 2694-12 від 14.10.92 «Про охорону праці» в редакції від 20.01.2018 р. на основі НПАОП 0.00-8.03-93 "Порядок опрацювання та затвердження власником нормативних актів про охорону праці, що діють на підприємстві", «Положення про розробку інструкцій з охорони праці», затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці 29.01.1998 №9 у редакції наказу Міністерства соціальної політики України 30.03.2017 №526, НПАОП 0.00-4.12-05 "Типове положення про навчання та перевірку знань з питань охорони праці" з урахуванням «Державних санітарних правил і норм влаштування, утримання загальноосвітніх навчальних закладів та організації навчально-виховного процесу» ДСанПіН 5.5.2.008-01, затверджених постановою Головного санітарного лікаря України від 14.08.2001 р. № 63 і погоджених Міністерством освіти і науки України від 05.06.2001 р., відповідно до Наказу Міністерства надзвичайних ситуацій України від 16.07.2012 № 992 «Про затвердження Правил безпеки під час проведення навчально-виховного процесу в кабінетах (лабораторіях) фізики та хімії загальноосвітніх навчальних закладів», що зареєстрований у Міністерстві юстиції України 3 серпня 2012 року за № 1332/21644.
- 1.3. Даня інструкція з охорони праці поширюється на всіх працівників закладу, що виконують обов'язки лаборанта кабінету фізики (далі – лаборант). Робочим місцем лаборанта є лаборантська і навчальний кабінет.
- 1.4. До роботи лаборантам допускаються особи, які досягли повноліття, які пройшли медичний огляд, вивчили посадову інструкцію лаборанта кабінету хімії та придатні до роботи в даній сфері.
- 1.5. Перед роботою лаборант проходить вступний інструктаж і інструктаж з охорони праці на робочому місці, про що робиться запис у відповідних журналах обліку проведення інструктажів з питань охорони праці.
- 1.6. Лаборант дотримується вимог даної інструкції, а також інструкцій при проведенні демонстраційних дослідів з хімії під час допомоги вчителю в організації демонстрації дослідів.
- 1.7. Лаборант проводить демонстраційні досліди і лабораторні роботи в спеціальному халаті і зручному взутті без підборів на м'якій підошві.
- 1.8. Основні види робіт лаборанта, пов'язані з небезпекою на робочому місці:
  - підготовка обладнання і проведення лабораторних і практичних робіт з електрообладнанням;
  - проведення демонстраційних дослідів і лабораторних робіт з нагрівальними приладами, такими як спиртівка, свічка, електронагрівач;
  - проведення експерименту з трубкою Ньютона і інші досліди, пов'язані з відкачуванням повітря з скляних посудин;
  - проведення дослідів і практичних робіт зі скляним обладнанням;
  - при роботі з гарячою водою.
- 1.9. Лаборант кабінету фізики на своєму робочому місці дотримується правил особистої гігієни і контролює дотримання санітарних норм учнями в кабінеті фізики під час експериментальних робіт.
- 1.10. Лаборант уважно перевіряє справність демонстраційного і лабораторного обладнання і

пристосувань, щодня оглядає електропроводку лаборантської і кабінету фізики з метою виявлення видимих пошкоджень проводки, заземлення, цілісність і працездатність електророзеток, справність засобів освітлення в кабінеті і лаборантській.

1.11. У разі виявлення несправності обладнання або приладів, лаборант доводить до відома вчителя фізики і заступника директора школи з адміністративно-господарської частини.

1.12. Стежить за протипожежними засобами та інвентарем (наявність піску, совка, вогнетривкої матерії). Проводить протипожежну роботу.

1.13. Стежить за вмістом медичної аптечки.

1.14. Лаборант кабінету фізики повинен пройти навчання і мати навички надання першої допомоги постраждалим, знати порядок дій у разі виникнення пожежі чи іншої НС і евакуації.

1.15. Лаборант повинен мати І групу допуску з електробезпеки.

1.16. Основні небезпечні і шкідливі фактори впливу на лаборанта:

- дія електричного струму (за наявності незахищених струмоведучих частини електрообладнання, несправності електрообладнання);
- гострі елементи робочого інструменту;
- падіння інструментів, скляного лабораторного посуду;
- пожежонебезпека.

1.7. Лаборанта забезпечують такими засобами індивідуального захисту:

халат бавовняний - строком на 12 місяців;

рукавиці гумові - строком на 1 місяць;

1.8. Лаборант повинен:

- виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку загальноосвітнього навчального закладу;
- користуватися спецодягом та іншими засобами індивідуального захисту під час роботи;
- виконувати лише роботу, доручену безпосереднім керівником, та стосовно якої лаборанта проінструктовано;
- не виконувати вказівок, які суперечать правилам охорони праці;
- не допускати в лаборантську та кабінет фізики сторонніх осіб;
- пам'ятати про особисту відповідальність за виконання правил охорони праці;
- дотримуватись вимог електро-, пожежної безпеки;
- уміти користування первинними засобами пожежогасіння, знати їх місце розміщення;
- уміти надавати першу допомогу при нещасних випадках.

1.18. Не дозволяється експлуатувати лазерну установку без захисного заземлення, необхідно обмежити екраном поширення променя вздовж демонстраційного стола. Не дозволяється робити будь-які регулювання, якщо знята верхня частина корпусу.

1.19. Лаборант, який допустив невиконання або порушення цієї інструкції з охорони праці, залучається до дисциплінарної відповідальності відповідно до Статуту, Правилами внутрішнього трудового розпорядку, чинного законодавства України і, при необхідності, проходить позачергову перевірку знань встановлених норм і правил охорони праці.

2. Вимоги безпеки для лаборанта кабінету фізики перед початком роботи

2.1. Лаборант уважно перевіряє справність і працездатність лабораторного та демонстраційного обладнання, перевіряє безпечні режими і прийоми демонстрації експерименту або лабораторної роботи для наступного уроку фізики.

2.2. Перевіряє зовнішню цілісність електричних розеток в кабінеті фізики і лаборантській.

2.3. Ремонт і складання електрообладнання проводити тільки інструментами з ручками в ізоляційному матеріалі при відключенні від мережі.

2.4. Упевнитися в наявності первинних засобів пожежогасіння та терміну їх придатності, в наявності аптечки першої допомоги та укомплектованості усіма необхідними медикаментами.

2.5. Переконатися в безпеці робочого місця, перевірити на стійкість і справність меблі, переконатися в стійкості документів, які знаходяться в сгрупованому вигляді, а також перевірити наявність у необхідній кількості та справність канцелярського приладдя.

2.6. Упевнитися, що температура повітря в приміщенні відповідає необхідним санітарним нормам.

2.7. Проконтролювати наявність і справний стан наочних посібників.

2.8. При виявленні недоліків в роботі обладнання або поломок меблів повідомити заступнику директора з адміністративно-господарської частини (завгоспа) і не використовувати дане обладнання і меблі в приміщенні до повного усунення всіх виявлених недоліків.

2.9. Про нещасні випадки, порушення, несправності приладів або електромережі лаборант повідомляє вчителю фізики і директору школи.

3. Вимоги безпеки під час роботи лаборанта кабінету фізики

3.1. Лаборант кабінету фізики присутній на уроці при проведенні кожної лабораторної роботи і демонстрації дослідів, на яких стежить за дотриманням правил безпеки учнями.

3.2. Лаборант відповідає за наявність засобів надання першої допомоги і протипожежного інвентарю.

3.3. Прокладання, закріплення, ремонт і приєднання проводів до обладнання, приладів та мережі виконується тільки при відключення живлення. Електрообладнання кабінету фізики з напругою живлення понад 42 В змінного і понад 110 В постійного струму, обов'язково підлягає заземленню.

3.4. При роботі зі скляними приладами лаборанту необхідно:

- користуватися скляним посудом, трубками без тріщин, сколів, з оплавленими краями;
- не допускати різких змін температури, падіння і механічних ударів;
- не закривати посудину з гарячою водою з притертою пробкою доти, поки вона не охолоне;
- прилади з гарячою рідиною не брати незахищеними руками.

3.5. Не перевищувати межі відомих допустимих частот обертання на відцентрові машині, обертовому диску. При демонстрації експерименту стежити за справністю всіх кріплень на цих приладах.

3.6. Для вимірювання напруги і сили струму, вимірювальні прилади необхідно з'єднувати провідниками з надійною, непошкодженою ізоляцією. Приєднувати клеми до схеми потрібно однією рукою, при цьому інша рука не повинна торкатися до корпусу приладу або іншим електропровідним матеріалом ділянок і предметів.

3.7. При налаштуванні і експлуатації осцилографів і телевізорів, необхідно уважно поводитися з електронно-променевою трубкою. Неприпустимі удари по трубці і попадання на неї розплавленого припою, води, тому що від цього трубка може вибухнути.

3.8. Включати випрямлячі дозволяється тільки з навантаженням.

3.9. Не залишати без нагляду включенні електропристрої і не допускати до них сторонніх осіб.

3.10. Дотримуватися заходів безпеки від ураження електричним струмом:

- не підключати до електричної мережі і не відключати від неї комп'ютерне обладнання, оргтехніку, прилади мокрими або вологими руками;
- дотримуватися послідовності включення і виключення комп'ютера, оргтехніки, ТЗН;
- не розташовувати на обладнанні папір, речі, інші предмети,
- не залишати включеними в електричну мережу без нагляду комп'ютерне обладнання, мультимедійний проектор, принтер, іншу оргтехніку.

3.11. Експлуатувати дугову або ртутно-кварцову лампу слід тільки в кожусі.

3.12. При виконанні експериментальних робіт на встановлення теплового балансу, воду слід нагрівати до 70 градусів.

3.13. В процесі виконання посадових обов'язків дотримуватися даної інструкції з охорони праці, бути уважним до учнів, не відволікатися, стежити за дотриманням санітарно-гігієнічних правил в кабінеті фізики.

4. Вимоги безпеки для лаборанта кабінету фізики після закінчення роботи

4.1. Лаборант кабінету фізики перевіряє збереження, справність обладнання після виконання кожної лабораторної або практичної роботи.

4.2. Лаборант збирає обладнання з робочих місць учнів відразу після закінчення кожної лабораторної роботи.

4.3. Лаборант кабінету фізики стежить, щоб учні привели своє робоче місце на столі в порядок і покинули кабінет відразу після закінчення уроку.

4.4. Лаборант не допускає винесення учнями обладнання з класу і переміщення його з одного робочого столу на інший без дозволу на те вчителя.

4.5. Стежить за правильним і остаточним відключенням електроприладів.

4.6. Про недоліки, виявлені в роботі, відразу ж повідомляє вчителю фізики, директору школи.

5. Вимоги безпеки для лаборанта кабінету фізики в аварійних ситуаціях

5.1. У разі небезпеки загоряння або пожежі в кабінеті фізики або у лаборантській лаборанту необхідно:

- повідомити адміністрацію, директору;
- повідомити в службу МНС, телефон 101;
- вжити заходів щодо евакуації учнів з приміщення;
- відключити електромережу.

Електропроводку під напругою необхідно гасити тільки вуглевислотним вогнегасником, а знестурмлену електропроводку можна гасити піском, водою або іншими видами вогнегасників.

5.2. У разі виявлення несправності приладу або обладнання в процесі виконання роботи, замінює його на запасний справний.

5.3. Лаборант кабінету фізики повідомляє директору школи про кожний нещасний випадок, організовує надання першої допомоги потерпілому.

5.4. У разі отримання травми покликати на допомогу, скористатися аптечкою першої допомоги, звернутися за медичною допомогою в медпункт загальноосвітнього закладу і довести до відома про це директора школи (при відсутності - іншій посадовій особі).

5.5. У разі отримання травми учнями надати потерпілому першу допомогу, викликати шкільну медсестру (або доставити потерпілого в медпункт), в разі необхідності, викликати швидку медичну допомогу, доповісти про те, що трапилося, директору школи (при відсутності - іншій посадовій особі).

5.6. У разі загрози або виникнення осередка небезпечного впливу техногенного характеру, терористичного акту, діяти відповідно до Плану евакуації, інструкції про порядок дій у разі загрози та виникнення НС терористичного характеру.

РОЗРОБЛЕНО
вчитель фізики

_____

В.І.Мазаєва

УЗГОДЖЕНО
Фахівець з ОП
гімназії № 71

_____

Н.В.Маліцька

З інструкцією ознайомлений: